

Referat sporløs ferdsel Friluftslivets år 2025, 22. oktober 2024

Lise Gulbransen, daglig leder i Hold Norge Rent, ønsket velkommen og presenterte bakgrunnen for møtet: Økt trafikk i naturen, særlig med tanke på Friluftslivets år 2025, medfører store utfordringer knyttet til slitasje og forsøpling, spesielt i sårbare områder. Sommerens nyhetsartikler om bekymring over økt turisme, og behovet for å ivareta naturen ble understreket. Møtets hovedmål var å samle innspill fra deltakende organisasjoner og fagfolk.

Oppsummering fra diskusjon – gjennomgående temaer:

- **Økt trafikk i naturen:** Mange var bekymret for økt slitasje og forsøpling, spesielt i sårbare områder som følger av at flere skal ta del i friluftslivet til neste år. Dette gjelder særlig uorganisert friluftsliv, som utgjør en større utfordring enn organiserte aktiviteter. Det ble påpekt viktigheten av å kanalisere besøkende til etablerte stier og turistområder for å redusere belastningen på sårbare naturområder.
- **Bålforbud og vern av død ved:** Det var bred enighet om at bål utgjør en risiko for naturen. Flere påpekte viktigheten av å unngå å bruke død ved, da dette er essensielt for artsmangfoldet. Mange er opplært til å bruke død ved til bål, men dette fører til at viktige naturressurser forsvinner. Det ble foreslått å fremme bruk av etablerte bålplasser og oppfordre folk til å ta med egen ved.
- **Allemannsrett og -plikt:** Mange understreket betydningen av å balansere retten til fri ferdsel med plikten til å ta vare på naturen. Det ble fremhevet at selv om mange kjenner til allemannsretten, er det færre som har kjennskap til allemannsplikten. Det ble derfor foreslått å legge større vekt på å spre informasjon om allemannsplikten i kampanjene rundt Friluftslivets år.
- **Bevissthet om naturen:** Det ble fremhevet at mange som ferdes i naturen mangler grunnleggende kunnskap om hvordan de skal oppføre seg. Det er behov for enkle, tydelige budskap og mer informasjon, spesielt rettet mot uorganisert friluftsliv, om sporløs ferdsel, inkludert råd om valg av bål plass og hvordan man skal velge etablerte fritidsområder som tåler slik ferdsel.
- **Skoler og barnehager:** Forslag ble lagt frem om å involvere skoler og barnehager i større grad, blant annet gjennom initiativ som Friluftsbussen, som hjelper skoleklasser med transport til naturskoleleirer. Dette vil bidra til tidlig læring om sporløs ferdsel.
- **Friluftslivets år 2025:** Åpner med arrangementer som "Hele Norge bålet". Se gjerne verktøykassen for dette her: [Hele Norge bålet](#). Et viktig budskap fra kampanjen: "Ta med en kubbe ved, og en kopp, så fyller vi den opp." Friluftslivets år er en anledning til å få mer oppmerksomhet rundt våre mål om sporløs ferdsel.
- **Samarbeid mellom organisasjoner:** Det var enighet om behovet for bedre samarbeid mellom friluftslivsorganisasjoner og offentlige instanser for å sikre felles tiltak og målsetninger.

Oppsummering direkte innspill fra deltakere:

- **Sabima:** Foreslo å fokusere mer på artskartlegging og å bruke Friluftslivets år 2025 til å involvere flere i kartlegging av artsmangfold (via [artsobservasjoner.no](#))

- **DNT:** Ønsker å utvikle flere kurs om sporløs ferdsel, har allerede på planen et ferskingkurs for barn og familier. De fremmet også ideen om å integrere friluftskunnskap i skoleverket. Lenker til kursene kan ses her:
 - [Sporløs ferdsel-kurs](#)
 - [Bål og mat på vintertur](#)
 - [Digitale friluftskurs](#)
- **Statskog:** Foreslo å bruke humor i kampanjer og være åpne for å teste nye metoder for å spre informasjon, som bålvettkampanjer og skilting. Ønsker å samarbeide bredt.
- **Naturvernforbundet:** Uttrykte sin bekymring for mikroplast og matavfall i naturen, og oppfordret til målrettede tiltak mot fiskesnører og andre spesifikke forsøplingskilder.

Oppsummering veien videre:

Friluftslivets år 2025 gir en unik anledning til å løfte kompetanse og spre bevissthet om bærekraftig ferdsel i naturen. En felles satsing fra organisasjoner, myndigheter og frivillige aktører vil være avgjørende for å nå ut til et bredt publikum. Samarbeid og koordinering er essensielt, og deltakerne på møtet uttrykte et tydelig behov for en arena hvor det kan foregå en åpen og kontinuerlig dialog rundt utfordringene vi står overfor, samt for å kunne dele ideer og kampanjer.

For å sikre dette, er det nødvendig å tilrettelegge for en møteplass og Hold Norge Rent foreslår at Norsk Friluftsliv eller sekretariatet for Friluftslivets år 2025 tar ansvar for å lede og fasilitere denne arenaen, slik at arbeidet får en tydelig retning og alle aktører kan bidra til en koordinert innsats.

Deltakere:

Stilling	Organisasjon
Kommunikasjonsansvarlig	Friluftsrådernes landsforbund
Kommunikasjonsrådgiver for "Friluftslivets år 2025"	Norsk Friluftsliv
Kommunikasjonsrådgiver	Hold Norge Rent
Generalsekretær	Sabima
Fylkeskoordinator Telemark	FNF
Direktør	Oslofjordens friluftsråd
Fagansvarlig opprydning	Hold Norge Rent

Seksjonsleder, natur og bærekraft	DNT
Friluftskonsulent	Bergen og omlånd friluftsråd
Fagrådgiver, naturmangfold	Naturvernforbundet
Nestleder	Bergen og omlånd friluftsråd
Fylkeskoordinator Buskerud	FNF
Markedsansvarlig	Norsk Friluftsliv
Prosjektleder, Friluftslivets år 2025	Bergen og omlånd friluftsråd
Daglig leder	Hold Norge Rent
Rådgiver, kulturarv og bærekraft	DNT
Kommunikasjonsleder	Hold Norge Rent
Fagsjef friluftsliv	Statsskog
Fagrådgiver, redusert forbruk	Naturvernforbundet
Prosjektleder Hold Havet Rent	Seilforbundet